

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 8 päivänä heinäkuuta 2025

508/2025

Laki **Opetushallituksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Toimiala

Opetushallitus on opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluva virasto, joka toimii varhaiskasvatukseen, koulutukseen, jatkuvaan oppimiseen, kansainvälistymiseen, kotimaisiin kieliin sekä näihin kuuluvaan tieto- ja palvelutoimintaan liittyvissä tehtävissä.

2 §

Organisaatio

Opetushallituksessa toimii osastona Kotimaisten kielten keskus, josta säädetään 5 ja 6 §:ssä. Kotimaisten kielten keskuksessa on ruotsinkielisille toiminnoille oma yksikkö.

Opetushallituksessa on yksikkö ruotsinkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen tehtäviä varten. Viraston muista toimintayksiköistä määrätään viraston työjärjestyksessä.

Opetushallituksen yhteydessä toimii erillisyyksiköitä, joista säädetään 7 §:ssä. Erillisyyksiköiden tehtävistä säädetään erikseen.

3 §

Opetushallituksen johtokunta ja muut toimielimet

Opetushallituksen yhteydessä toimii viraston toimintaa tukeva johtokunta, jonka tehtävänä on:

1) seurata Opetushallituksen toimialaa ja tehdä tarvittaessa sitä koskevia esityksiä Opetushallitukselle;

2) edistää Opetushallituksen yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa;

3) käsitellä Opetushallituksen toimialaan kuuluvia strategioita sekä Opetushallituksen toiminnan ja talouden suuntaviivoja.

Johtokuntaa tulee kuulla opetussuunnitelmien, tutkintojen, koulutusten ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteista sekä viraston työjärjestyksestä ja johtajien nimittämisestä.

Johtokunnan kokoonpanosta, asettamisesta, toimikaudesta ja palkkioista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Opetushallituksen yhteydessä toimivista muista toimielimistä säädetään erikseen.

4 §

Opetushallituksen tehtävät

Opetushallituksen tehtävänä on:

- 1) kehittää varhaiskasvatusta, koulutusta ja jatkuvaa oppimista, hoitaa näihin liittyvät palvelu- ja hallintotehtävät sekä osallistua osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointiin;
- 2) edistää yhteiskunnan kansainvälistymistä sekä suomalaisen koulutuksen tunnettuutta ja yhteistyötä ulkomailla;
- 3) huolehtia alaisuudessaan toimivien valtion oppilaitosten tulosohjauksesta;
- 4) hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämät tehtävät.

Opetushallituksen tehtävänä on lisäksi muussa laissa säädetyn mukaisesti:

- 1) päättää toimialaansa kuuluvan koulutuksen opetussuunnitelmien, tutkintojen ja koulutusten sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteista ja muista määräyksistä;
- 2) ylläpitää ja kehittää sille säädettyjä tai määrättyjä tehtäviä varten digitaalisia palveluja, tietovarantoja ja rekistereitä;
- 3) tuottaa palveluja opiskelijavalintojen toteuttamista varten;
- 4) huolehtia ulkomailla suoritettujen opintojen ja ammattipätevyyden tunnustamiseen sekä kieli- ja kääntäjätutkintoihin liittyvistä tehtävistä.

Korkeakoulujen osalta Opetushallitus hoitaa kuitenkin vain 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut ennakointitehtävät, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tehtävät sekä 2 momentin 2–4 kohdassa tarkoitetut tehtävät.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on oikeus pidättää ratkaistavakseen koulutuspoliittisesti merkittävä asia, joka muutoin kuuluisi Opetushallituksen ratkaistavaksi.

Kotimaisten kielten keskuksen tehtävistä säädetään 5 §:ssä.

Opetushallitus toimii yhteistyössä sen tehtäviin liittyvää toimintaa harjoittavien ja rahoittavien kansallisten ja kansainvälisten viranomaisten ja muiden yhteisöjen kanssa.

5 §

Kotimaisten kielten keskuksen tehtävät

Kotimaisten kielten keskuksen tehtävänä on:

- 1) edistää suomen ja ruotsin kielen käyttöä yhteiskunnassa tuottamalla ja levittämällä tietoa näistä kielistä ja niiden vaihtelusta Suomen kulttuurissa ja yhteiskunnassa;
- 2) vastata suomen ja ruotsin kielten huollosta, neuvonnasta ja sanakirjatyöstä sekä tehdä kielenhuoltoon ja sanakirjatyöhön liittyvää tutkimusta;
- 3) seurata saamen kielten, viittomakielten, romanikielen ja karjalan kielen käyttöä ja elvytystoimia.

Poiketen siitä, mitä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoista annetun lain (507/2025) 5 §:ssä säädetään, ratkaisuvalla 1 momentissa säädettyjen tehtävien osalta on Kotimaisten kielten keskuksen päälliköllä, eikä Opetushallituksen pääjohtaja voi pidättää niitä ratkaistavakseen.

6 §

Kielilautakunnat

Kotimaisten kielten keskuksen yhteydessä toimivat suomen kielen, ruotsin kielen, saamen kielten, viittomakielten, romanikielen ja karjalan kielen lautakunnat.

Lautakuntien tehtävänä on antaa alansa kuuluvia kieliä ja niiden käyttöä koskevia periaatteellisia tai yleisluonteisia suosituksia.

Kielilautakuntien toimikaudesta, jäsenmäärästä sekä jäsenten valinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Erillisyksiköt

Opetushallituksen erillisyksikköinä toimivat:

- 1) Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetussa laissa (1295/2013) tarkoitettu Kansallinen koulutuksen arviointikeskus;
- 2) ylioppilastutkinnosta annetun lain (502/2019) 2 §:ssä tarkoitettu Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia;
- 3) Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetussa laissa (682/2021) tarkoitettu Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus.

Arviointikeskuksen johtaja vahvistaa arviointikeskuksen tehtäviä koskevan työnjaon Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua arviointineuvostoa kuultuaan. Kanslian pääsihteeri vahvistaa kanslian tehtäviä koskevan työnjaon Ylioppilastutkintolautakuntaa kuultuaan. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen johtaja vahvistaa palvelukeskuksen tehtäviä koskevan työnjaon.

Erillisyksikön henkilöstön nimittää tai ottaa erillisyksikön päällikkö.

Opetushallitus tuottaa erillisyksiköille hallinto- ja tukipalvelut. Opetushallitus ja erillisyksiköt sopivat hallinto- ja tukipalveluiden toteuttamisesta sekä niistä aiheutuvien kustannusten jakamisesta.

Mitä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoista annetun lain 5 §:n 1 momentissa säädetään, ei sovelleta erillisyksiköihin. Mitä mainitun lain 6 §:ssä säädetään, sovelletaan erillisyksiköihin ainoastaan tämän pykälän 4 momentissa tarkoitettujen hallinto- ja tukipalveluiden tuottamisen osalta.

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Tällä lailla kumotaan Opetushallituksesta annettu laki (564/2016) ja Kotimaisten kielten keskuksesta annettu laki (1403/2011).

Kumotussa Opetushallituksesta annetussa laissa tarkoitettu Opetushallitus jatkaa toimintaansa tässä laissa tarkoitettuna Opetushallituksena henkilöstöineen sekä oikeuksineen ja velvollisuuksineen.

Kotimaisten kielten keskuksen virkasuhteisen henkilöstön asemasta säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 2 luvussa.

Kotimaisten kielten keskuksen työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy tämän lain voimaan tullessa Opetushallituksen palvelukseen virkasuhteisena henkilöstönä. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva henkilö siirtyy tämän lain voimaan tullessa Opetushallituksen palvelukseen määräaikaiseen virkasuhteeseen määräaikaisen työsopimussuhteensa keston ajaksi.

Työsopimussuhteessa oleva henkilö voidaan siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäyntialueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 10 §:n mukaista aluetta.

Siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen katsotaan siihen liittyvien etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena.

Opetushallitukseen siirtyvä henkilö on edelleen kelpoinen tehtäviinsä tai niitä vastaaviin tehtäviin.

Kotimaisten kielten keskuksessa vireillä olevat asiat siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Opetushallitukselle. Mainitusta ajankohdasta lukien Opetushallitukselle siirtyvät myös Kotimaisten kielten keskuksen sopimukset, lukuun ottamatta virastokohtaista virka- ja työehtosopimusta, ja sitoumukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet.

508/2025

Opetushallituksen ja Kotimaisten kielten keskuksen on Opetushallituksen pääjohtajan johdolla valmistettava työjärjestys ja järjestettävä hallinto- ja muut tukipalvelut niin, että tämän lain mukainen toiminta voi alkaa 1 päivänä tammikuuta 2026.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetetut kielilautakunnat jatkavat toimintaansa tämän lain mukaisina lautakuntina toimikautensa loppuun.

Naantalissa ja Helsingissä 4.7.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Opetusministeri Anders Adlercreutz